

Uvek je vreme za dobre ideje - Ivan PoLjak je rođen 1941. godine u Pančevu. Šest razreda Osnovne škole završio je u Starčevu a kako bi imao specifikaciju da može da radi, morao je da završi još dva razreda koja je položio igrom slučaja u KraLjevu. Stekavši radne navike već sa 16 godina, ceo radni vek je bio vozač raznih mašina. Igram slučaja je počeo da uči da radi na strugu koji je kasnije kupio i dan danas obavlja uslužne strugarske delatnosti. Silom prilika je sam naučio da pravi aparate za varenje, unimere, punjače akumulatora pa čak i radio prijemnike. Jedan je od pionira koji je napravio hibridno vozilo, popularnu fiću je prepravio u elektromobil. Sve to danas i nije toliko čudno u vremenu visoke tehnologije ali kada se neko seća starčeva iz vremena kada u njemu nije bilo struje i kada je u našem mestu postojao samo jedan aparat za varenje kojeg je čika Ivan klonirao kao samouki majstor onda je zaslužio da životnu priču podeli sa svima nama.

Kako je izgledalo Starčeve u posleratnim godinama kada ste vi odrastali?

- Izgledalo je kao i cela Jugoslavija u to vreme gradilo se i radilo. Starčeve kao i svako selo u to vreme, bilo je zemljanih puteva, prašine na sve strane. Struje naravno nije bilo, ona je tek kasnije prošla kroz naše mesto. O automobilima da ne pričamo, prvi auto u Starčevu imao je Ilija Kuntoš, u to vreme nije bilo para da privatno lice ima svoj automobil. Ja sam sa svojim vršnjacima i drugarima išao u školu, šest razreda Osnovne škole sam završio u Starčevu a kasnije kada sam se već zaposlio pokazalo se da radi boljeg radnog mesta sam mora da položim još dva razreda kako bi imao kompletну osmogodišnju školu. Igram slučaja poslom sam se našao u KraLjevu gde sam i položio još ta dva razreda.

Vi ste danas u penziji, kako je izgledao vaš radni vek?

- Od malena sam pokazivao sklonost, i jako sam voleo sve vrste vozila. Zaprtao sam sebi da će biti profesionalni vozač i u tome sam istrajavao. Čitav radni vek sam proveo za volanom. Učestvovao sam na mnogim traktorskim takmičenjima u staroj Jugoslaviji. U to vreme sam na pokrajinskom takmičenju osvojio drugo mesto, zatim 6. mesto na republičkom i opet 6. mesto na državnom takmičenju. Mogu da se pohvalim da je u to vreme starčevačka zem-zadruga imala kvalitetnog radnika sa visokom pozicijom na državnom nivou.

Pored volana veoma vas je privlačilo mašinstvo?

- Privlačio me je rad na strugu. Nekada nije moglo kao danas, odeš takoreći u trafiku i kupiš deo za traktor ili neku drugu mašinu. Uglavnom su PIK-ovi imali strugove, tako je bilo i u našem starčevačkom PIK-u. Sate sam provodio pored struga gledajući kako majstor pravi delove za traktore, malo po malo izučio sam i taj zanat. Kasnije sam i sam kupio strug na kome dan danas radim razne uslužne poslove.

Pojavljivale su se nove tehnologije kao i potreba običnih građana za njom?

- Sećam se da su prošle silne godine samo dok nisam prikupio sav potreban alat. U vreme kada je bilo samo dva aparata za varenje u Starčevu imao sam potrebu da i ja imam taj alat,

jednostavno trebao mi je kako bi obavio određene poslove. Uz pomoć prijateLja rasklopio sam tadašnji aparat koji je bio u PIK-u i uredno popisao i zapisao sve delove. Put pod noge za Beograd po otpadima i danima skidao žice i limove za trafo, na kraju sam sve kod kuće sklopio. Trafo sam sam ručno namotao i aparat za varenje je proradio. Bio je to na oko najružniji aparat za varenje koji je Ljudska ruka napravila ali imao je svrhu i radio je potpuno isto kao kupovni aparat. Mislim da je i dan danas u funkciji kod jednog mog prijateLja.

Samouko ste savladali elektroniku?

- Puno stvari sam u životu, bio sam primoran da sam naučim. Kasnije sam napravio unimer pa punjač za akumulator, starter automobila sećam se kakvo je oduševljenje bilo kod moga oca kada sam napravio radio prijemnik koji je radio na slušalice a pritom nije koristio nikakav izvor energije. Primitivna igračka koju danas deca prave na časovima tehničkog obrazovanja ali mom ocu je koristilo da u miru sluša vesti. Čak sam kao klinac popravljao mehaničke satove. Mnogo raznih elektro aparata sam napravio pa čak i danas ih pravim iako većina može da se kupi za jako male pare ali jednostavno volim da realizujem ideje koje su mi u glavi, nikada nijednu ideju nisam zapisao na papir. Kad nešto krenem da radim, čitav projekat mi u segmentima izlazi iz glave.

Može se slobodno reći da ste pionir u proizvodnji elektromobila?

- Mnoge stvari koje sam imao u glavi tek danas izlaze na video i masovno se proizvode. Dosta stvari nisam mogao sam da napravim a teško je bilo naći nekog sličnog shvatanja. Jednog dana mi se rodila ideja da od nacionalnog auta fiće napravim elektromobil. Samo nekoliko dana pošto sam rekao prijateLju o namerama došao sam kod njega sa fićom koja je radila na elektromotor. Bilo je to čudo kojem nije mogao da se načudi, ne samo za njega nego i za druge. Često sam nalazio poklopac motora otvoren, znatiželjnici su ga otvarali i gledali šta ima unutra umesto benzinskog motora. Taj prvebitni model je imao domet u jednoj vožnji odprilike do Pančeva i nazad bez punjenja akumulatora što je sasvim dovoljno za obaviti razne poslove u gradu. O uštedi na gorivu ne treba ni pričati.

U skorije vreme ste imali ideju da ponovite isti poduhvat?

- Jesam i bio sam na korak da ga ispunim. Našao sam fiću u perfektnom stanju i dovezao kući međutim mojoj supruzi je svega dosta, nema više razumevanja za tako obimne poslove i stavila me je pred svršen čin, ili fića ili ona. Odustao sam od realizacije i vratio sam fiću odakle sam je uzeo međutim jedan moj prijateLj je takođe zainteresovan za sličnu ideju ali na drugom automobilu. Vrlo rado će mu pomoći kad god budem mogao, sad imam ideju kako da se pune akumulatori koji pokreću elektromotor bez da se uključuje punjač na gradsku struju mrežu već da se u trenucima pauze kad auto nije u pokretu baterije pune na neki drugi način. Jaka volja je moja velika pokretačka snaga, ona i ideja mogu da naprave čudo, pa to bi ujedno bio predlog svim Ljudima, ne odustajte od svojih ideja, sve je dostupno i moguće, samo istrajte.